

**Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o (a) Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Dugoročni akcijski plan za bolju provedbu i osiguravanje primjene pravila jedinstvenog tržišta**

(COM(2020) 94 final)

**i (b) Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Utvrđivanje i uklanjanje prepreka na jedinstvenom tržištu**

(COM(2020) 93 final)

(2020/C 364/16)

Izvjestitelj: **Gerardo LARGHI**

Suizvjestitelj: **Gonçalo LOBO XAVIER**

Zahtjev za savjetovanje:	(a) Europska komisija, 22.4.2020. (b) Europska komisija, 22.4.2020.
Pravni temelj:	(a) i (b) članak 304. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za jedinstveno tržište, proizvodnju i potrošnju
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	25.6.2020.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	16.7.2020.
Plenarno zasjedanje br.:	553
Rezultat glasovanja (za/protiv/suzdržani):	212/2/5

## 1. Zaključci i preporuke

1.1. Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) podržava Dugoročni akcijski plan za bolju provedbu i osiguravanje primjene pravila jedinstvenog tržišta <sup>(1)</sup> Europske komisije.

1.2. EGSO prihvaća i podržava Komunikaciju Komisije „Utvrđivanje i uklanjanje prepreka na jedinstvenom tržištu” <sup>(2)</sup>.

1.3. EGSO smatra da je nedovoljna ili neodgovarajuća primjena pravila EU-a predugo bila slaba točka prava EU-a i da se zbog toga mnogi slučajevi prijevare i nezakonitog ponašanja nisu rješavali. Primjena prava EU-a ključna je za izgradnju povjerenja poduzeća i potrošača i za osiguravanje da jedinstveno tržište ostvari svoj puni potencijal za poduzeća, zaposlenike i potrošače.

1.4. EGSO smatra da učinkovita strategija provedbe mora: 1) temeljiti se na snažnom partnerstvu koje uključuje sve relevantne dionike; 2) omogućiti veću suradnju na europskoj razini među postojećim provedbenim mrežama kako bi se osiguralo da se rješavaju problemi koji istodobno utječu na nekoliko sektora; 3) razviti strategije i omogućiti sredstva usmjerena na dalekosežne povrede u EU-u pri kojima se mogu poduzeti jedinstvene djelotvorne i transparentne provedbene mjere kako bi se zaštitili svi dionici i osigurala transnacionalna provedba zakona; 4) iskoristiti potencijal novih tehnologija.

<sup>(1)</sup> COM(2020) 94 final.

<sup>(2)</sup> COM(2020) 93 final.

1.5. EGSO potiče Komisiju da u akcijski plan uključi jasno definiranu ulogu za aktere civilnog društva, poduzetnike, radnike i potrošače.

1.6. EGSO u potpunosti podržava ideju Europske komisije da SOLVIT pretvori u učinkovit zadani alat za uklanjanje neopravdanih prepreka na jedinstvenom tržištu, no važno je da SOLVIT nudi strukturiraniji postupak za upućivanje važnih slučajeva Komisiji i da djeluje u svim sektorima i područjima politika.

1.7. EGSO pozdravlja inicijativu usmjerenu na **poboljšanje ex ante procjena restriktivnih propisa u okviru Direktive o ispitivanju proporcionalnosti** <sup>(3)</sup>. Uključenost dionika tijekom „ispitivanja proporcionalnosti” trebala bi biti norma, a ne iznimka.

1.8. **Jedinstveni digitalni pristupnik** jedan je od načina za digitalno ispunjavanje potreba poduzeća i potrošača za informacijama na internetu. Jedinstvene kontaktne točke brzo će se integrirati u jedinstveni digitalni pristupnik pa će se poduzeća i potrošači za pomoć i informacije moći obratiti na samo jednom mjestu.

1.9. EGSO podržava poziv Komisije Europskom parlamentu i Vijeću da usvoje prijedlog o provedbi Direktive 2006/123/EZ o uslugama na unutarnjem tržištu kojom se utvrđuje postupak obavješćivanja kad je riječ o sustavima ovlašćivanja i zahtjevima povezanim s uslugama <sup>(4)</sup>.

1.10. Odbor naglašava da kriza povezana sa širenjem bolesti COVID-19 predstavlja ozbiljan rizik za jedinstveno tržište, odnosno da bi se razlike među državama članicama EU-a u pogledu gospodarskog razvoja, socijalnih jamstava i razina blagostanja mogle povećati nakon završetka pandemije.

1.11. Odbor primjećuje da, unatoč stvarnim postignućima jedinstvenog tržišta, poduzeća i potrošači još uvijek prijavljuju preostale prepreke, kojih još uvijek ima previše.

1.12. EGSO se slaže s akcijskim planom Komisije u kojem se navodi: „Istinsko partnerstvo različitih aktera na europskoj razini i na razini država članica, koji su odgovorni za provedbu i osiguravanje primjene pravila, bit će ključno za svladavanje postojećih prepreka jedinstvenom tržištu”.

1.13. EGSO stoga poziva Komisiju da upotrijebi novu strategiju za provedbu jedinstvenog tržišta kako bi izgradila čvrst okvir suradnje koji bi uključivao sve dionike aktivne u primjeni prava EU-a. Među ostalim, organizacije bi trebale biti u potpunosti uključene u rad najavljene radne skupine za provedbu jedinstvenog tržišta (SMET), koja bi trebala služiti kao forum za raspravu o horizontalnim pitanjima provedbe.

1.14. EGSO smatra da je provedba u načelu horizontalni problem i da se stoga ne bi trebala rješavati odvojeno po sektorima. Od presudne je važnosti bolje organizirati i pojednostavniti tijek rada među različitim mrežama za provedbu i olakšati im razmjenu informacija i dobrih praksi.

1.15. Uredba o suradnji u zaštiti potrošača (CPC) pomogla je u izgradnji mosta između organizacija civilnog društva i tijela za izvršavanje zakonodavstva boljim priznavanjem njihove suradnje. Međutim, iako je pozitivan, taj je okvir i dalje nepotpun te ga je potrebno dodatno poboljšati, primjerice u pogledu brzine odgovora na upozorenja građana.

1.16. EGSO smatra da se podaci i umjetna inteligencija mogu koristiti za pomoć u nadzoru tržišta. Stoga smatra da bi te digitalne alate trebalo razviti na razini EU-a i da bi ih trebali dijeliti svi dionici.

1.17. Tijela za izvršavanje zakonodavstva danas se suočavaju sa sve većim brojem nepoštenih praksi na jedinstvenom tržištu, dok njihov rad često podliježe strogim proračunskim ograničenjima. U tom kontekstu Odbor poziva na bolje korištenje oskudnih resursa, bolju koordinaciju postojećih mreža, razvoj novih sinergija među svim akterima i razvoj novih alata temeljenih na novim tehnologijama koji mogu doprinijeti učinkovitoj provedbi zakonodavstva EU-a.

<sup>(3)</sup> SL L 173, 9.7.2018., str. 25.

<sup>(4)</sup> COM(2016) 821 final.

## 2. O Komunikaciji „Dugoročni akcijski plan za bolju provedbu i osiguravanje primjene pravila jedinstvenog tržišta” (COM (2020) 94 final) – INT/899

### 2.1. Izazovi za jedinstveno tržište

2.1.1. Jedinstveno tržište u središtu je europskog projekta i olakšava život europskim potrošačima i poduzećima. Učinkovito jedinstveno tržište trebalo bi građanima EU-a omogućiti veći izbor usluga i proizvoda te bolje mogućnosti zapošljavanja. Jedinstveno tržište trebalo bi poticati trgovinu i tržišno natjecanje te je ključno za postizanje zelene, industrijske i digitalne transformacije EU-a.

2.1.2. Kako bi se to postiglo, Europa mora utvrditi prioritete utemeljene na kriterijima i na temelju dobro utvrđenih kriterija oblikovati jasne političke smjernice, dajući apsolutnu prednost ljudima.

2.1.3. Kako bi ojačala suradnju u provedbi pravila jedinstvenog tržišta, Europska komisija najavljuje osnivanje radne skupine za provedbu jedinstvenog tržišta (SMET), čija je uloga ocijeniti usklađenost nacionalnog prava s pravilima jedinstvenog tržišta, dati prednost otklanjanju kritičnih prepreka, nastojati otkloniti prekomjernu regulaciju, raspravljati o horizontalnim pitanjima osiguravanja primjene pravila i pratiti provedbu predloženog akcijskog plana. U tom bi pogledu radna skupina za provedbu jedinstvenog tržišta (SMET) trebala utvrditi jasne kriterije za odlučivanje o tome koje su prepreke najvažnije s obzirom na njihovu ekonomsku težinu.

2.1.4. Komisija također namjerava koristiti preventivne mehanizme kako bi se: spriječilo stvaranje novih ograničenja u nacionalnoj regulativi; poboljšala sposobnost utvrđivanja nesukladnosti; uspostavila platforma za osiguravanje primjene pravila na internetu (laboratorij za e-provedbu) s ciljem razmjene informacija o nezakonitim i nesukladnim industrijskim i potrošačkim proizvodima; uspostavili jedinstvena europska informacijska ulazna točka za tijela za kontrolu nad neprehrambenim proizvodima i buduće jedinstveno carinsko sučelje; osiguralo da Informacijski sustav unutarnjeg tržišta (IMI) postane zadani alat; stvorio alat koji bi građanima i poduzećima omogućio da anonimno prijavljuju regulatorne prepreke s kojima se susreću pri ostvarivanju svojih prava povezanih s unutarnjim tržištem; poboljšalo izvršenje zakonodavstva EU-a u poljoprivredno-prehrambenom sektoru (uključujući zdravlje životinja i bilja); istražilo mogu li se postojeće strukture (kao što su Mreža za suradnju u zaštiti potrošača, Mreža EU-a za sukladnost proizvoda ili opservatorij za potrošače) integrirati s laboratorijem koji se financira u okviru programa jedinstvenog tržišta ili programa Digitalna Europa za ispitivanje i primjenu naprednih informatičkih rješenja; ojačala borba protiv krivotvorenih i nezakonitih proizvoda, uključujući nezakonite proizvode proizvedene ili sastavljene u EU-u od uvezenih komponenti, i proširiti trenutačne ovlasti OLAF-a; osigurala intenzivnija primjena pravila u poljoprivredno-prehrambenom lancu; razvili sustavi označavanja i sljedivosti promicanjem uporabe digitalnih alata kako bi se omogućilo više ciljanih kontrola na vanjskim granicama i unutar EU-a; koristila mreža SOLVIT kao zadani alat za rješavanje sporova na jedinstvenom tržištu; pojednostavnili postupci rješavanja predmeta, preliminarno ocijenile pritužbe u roku od dva mjeseca kako bi se utvrdili daljnji postupci; upotrebljavao EU Pilot uz jasne uvjete i rokove za slučajeve u kojima se čini da je moguće pronaći rješenje u kratkom razdoblju.

### 2.2. Opće napomene

2.2.1. EGSO smatra da su dovršetak i učinkovita provedba jedinstvenog tržišta od ključne važnosti jer predstavljaju sredstvo za ostvarivanje političkih ciljeva sadržanih u osnivačkim dokumentima Europske unije, a ne cilj sam po sebi.

2.2.2. Glavne prepreke utvrđene u Komunikaciji su sljedeće: prijenos, provedba i izvršenje zakonodavstva; administrativni i praktični kapaciteti u državama članicama; opće poslovno i potrošačko okruženje; temeljni uzroci koji nisu povezani s javnim poretkom, kao što su jezik ili kultura.

2.2.3. SOLVIT kao zadani alat: EGSO podržava cilj da postupci koje nudi SOLVIT postanu zadani alat za uklanjanje neopravdanih prepreka na jedinstvenom tržištu. Međutim, na raspolaganju su mu samo dijalog i meka sila, a ne može se upotrebljavati ni usporedo sa sudskim sporovima. Sustavu SOLVIT potreban je strukturiraniji postupak za upućivanje važnih predmeta Komisiji. Istodobno je važno da SOLVIT djeluje u svim sektorima i područjima politika.

2.2.4. Poboljšanje *ex ante* procjena restriktivnih propisa u okviru Direktive o ispitivanju proporcionalnosti<sup>(5)</sup> vrlo je dobrodošla mjera. Međutim, Komisija bi trebala pružiti strukturiranu pomoć i izdati smjernice državama članicama o tome kako provoditi *ex ante* ocjene proporcionalnosti novoplaniranih nacionalnih propisa o profesijama u skladu s Direktivom o ispitivanju proporcionalnosti. Nadalje, uključenost dionika tijekom „ispitivanja proporcionalnosti” trebala bi biti norma, a ne iznimka.

2.2.5. Prikupljanje informacija i administrativni postupci: jedinstveni digitalni pristupnik jedan je od načina za digitalno ispunjavanje potreba poduzeća i potrošača za informacijama na internetu, no prema postojećem zakonodavstvu o jedinstvenom tržištu države članice moraju poduzeća obavještavati i putem jedinstvenih kontaktnih točaka. Različiti zakonodavni akti EU-a reguliraju centralizaciju jedinstvenih kontaktnih točaka. One će se brzo integrirati u jedinstveni digitalni pristupnik pa će se poduzeća i potrošači za pomoć i informacije moći obratiti na samo jednom mjestu. Poduzeća bi trebala dobiti jedinstven, usklađen odgovor.

2.2.6. EU je trenutačno potresen do temelja kako vanjskim čimbenicima kao što su aktualna pandemija koja je uzrokovala mnoge smrti i proširila paniku, što je cijelo gospodarstvo EU-a dovelo do recesije, tako i unutarnjim čimbenicima kao što je izostanak porasta solidarnosti koji je doveo do osnivanja Unije. Stoga se pitamo što je potrebno za uspostavu jedinstvenog tržišta koje nije samo tehnički i zakonodavni postupak, već se pritom ponovno razmatra cijeli model europskog projekta. Potpuno je razumno pitati se hoće li se ujedinjena Europa – kakvu su neki zamišljali, mnogi mukotrpno gradili, a drugi naumili postupno uništiti, barem nakon odbacivanja Ustava EU-a – i dalje biti ovdje 2050. i kasnije kao model slobode, predvodnica kulture, zagovornica mira, promicateljica dobre volje među narodima i braniteljica jednakih mogućnosti za muškarce i žene u svijetu bez diskriminacije ili prepreka.

2.2.7. To je tim više istinito u ovom posebno teškom razdoblju, kada je Europa pogođena dugotrajnom krizom koja je sustavna, a ne samo potaknuta trenutačnim stanjem gospodarstva: to nije samo gospodarska i financijska kriza, već i kriza društvenih i kulturnih vrijednosti. Priličan broj građana smatra da je jedino vjerodostojno rješenje da se napusti isključivo monetarni i gospodarski pristup u korist istinski političke Unije.

2.2.8. EGSO smatra da kriza prouzrokovana bolešću COVID-19, koja je pogodila sve europske zemlje, zahtijeva preispitivanje cijelog sustava, ne samo u organizacijskom smislu, već i u cilju stvaranja novih ideja i osmišljavanja novih poslovnih modela.

2.2.9. Sustavi civilne zaštite nisu u svim zemljama bili uspješni u suočavanju s krizom. Naprotiv, ti su sustavi u mnogim slučajevima bili neuspješni: ni središnje vlade ni općine ni građani nisu pokazali da su spremni za izvanredno stanje, a odgovori su često bili spori i skupi, a katkad i zbunjujući.

2.2.10. Postalo je očito da u nekim područjima Europa ovisi o trećim zemljama, što zahtijeva ponovno promišljanje određenih temelja Europske unije, koja mora pokazati sposobnost reagiranja i reorganizacije. Lokalna, regionalna i državna nabava i potpora lokalnim dobavljačima iziskivat će posebnu pozornost: javna nabava mora postati jamstvo gospodarske sigurnosti.

2.2.11. Normizacija utemeljena na potrebama tržišta ima važnu ulogu u okviru „novog pristupa” i ne primjenjuje se samo na proizvode, već i na usluge.

2.2.12. Trebalo bi precizno procijeniti potrebu za nužnim mjerama i njihovu učinkovitost i učinak kako bi se pri reguliranju usluga jasno razlikovalo one koje su relevantne za jedinstveno tržište.

2.2.13. EGSO se slaže s Komisijom u pogledu važnosti svih mjera osmišljenih za promicanje razvoja, provedbe i primjene prava EU-a na jedinstvenom tržištu. Područja kao što su roba i usluge, javna nabava, nadzor tržišta, korporativno pravo, ugovorno i izvanugovorno pravo, borba protiv pranja novca, slobodno kretanje kapitala, financijske usluge, tržišno natjecanje i razvoj alata za upravljanje zahtijevaju hitnu uspostavu jedinstvenog tržišta koje poštuje prava pojedinaca, proizvođača, radnika i potrošača, bez ugrožavanja uravnotežene gospodarske aktivnosti.

<sup>(5)</sup> SL L 173, 9.7.2018., str. 25.

2.2.14. EGSO poziva da se pri uspostavi pravednog jedinstvenog tržišta vodi računa o potrebi poštovanja pravila o radu, zaštiti potrošača i zaštiti okoliša, u skladu s novopredloženom industrijskom strategijom za Europu <sup>(6)</sup> i načelima kružnog gospodarstva utvrđenima u programu Komisije. EGSO je već u potpunosti podržao ta načela i smatra da bi Europa trebala preuzeti vodeću ulogu u tom području.

2.2.15. EGSO podržava odluku o osnivanju radne skupine za provedbu jedinstvenog tržišta (SMET), sastavljene od država članica i Komisije, u skladu s prijedlozima i preporukama koje je EGSO iznio u više navrata <sup>(7)</sup>.

2.2.16. EGSO naglašava važnost borbe protiv svakog pojedinačnog slučaja prekomjerne regulacije i nepravilne provedbe pravila, što je mnogo puta narušilo pravilno funkcioniranje tržišta. EGSO odlučno traži da u ovoj radnoj skupini bude zastupljen barem kao promatrač.

2.2.17. Kao što je već naveo u nekoliko svojih prethodnih mišljenja <sup>(8)</sup>, EGSO se slaže s Komisijom u pogledu utvrđenih rizika i kašnjenja u dovršenju jedinstvenog tržišta povezanih s fragmentacijom tržišta, razlikama u provedivim pravilima, nesigurnosti u pogledu povjerljivosti podataka, beskrupuloznim i ne uvijek kontroliranim korištenjem IT mreža te činjenicom da su nezakonite usluge dostupne na internetu, uglavnom zbog toga što relevantne službe Komisije nisu provodile fiskalizaciju i kazne. EGSO preporučuje da se glavne uprave Komisije prihvate rješavanja tih problema na temelju međusektorskog pristupa.

2.2.18. EGSO izražava žaljenje zbog toga što se zakonodavstvo EU-a još uvijek ne provodi učinkovito. Europski građani moraju imati pravo na smisleno kolektivno djelovanje na europskoj razini, koje bi se trebalo provesti nedvosmisleno i brzo. To bi uvelike pomoglo zajamčiti, kao posljednju mogućnost, odgovornost za nepoštovanje europskih pravila i time doprinijeti dobrovoljnom poštovanju tih pravila <sup>(9)</sup>.

2.2.19. EGSO ističe da države članice vrlo često i same krše dogovorena pravila jedinstvenog tržišta ili stvaraju i toleriraju prepreke u nacionalnom pravu s ciljem stvaranja dodatne zaštite na svojem tržištu i ostvarivanja prednosti za nacionalna poduzeća. Koristi su često vrlo kratkoročne, ali to šteti malim i srednjim poduzećima i novoosnovanim poduzećima, kao i pojedincima i potrošačima koji su ugroženi neusklađenim proizvodima ili imaju manji izbor.

2.2.20. Stoga EGSO podržava poziv Komisije Europskom parlamentu i Vijeću da usvoje prijedlog Direktive o obavješćivanju o nacionalnim pravilima u skladu s Direktivom o uslugama <sup>(10)</sup>. Međutim, sporazum ne bi smio ugroziti postojeću Direktivu o uslugama izuzećima od obveze obavješćivanja u pogledu teritorijalnih ograničenja (uključujući urbanističko prostorno planiranje) ili ukidanjem postojećih ovlasti Komisije u donošenju odluka.

### 2.3. Posebne napomene

2.3.1. Opseg jedinstvenog tržišta znači da EU može stvoriti multilateralni, otvoreni, nediskriminirajući trgovinski sustav utemeljen na pravilima. Poduzeća iz trećih zemalja moraju poštovati pravila EU-a kako bi dobila pristup jedinstvenom tržištu, uključujući područja kao što su zdravlje, okoliš, sigurnost hrane i proizvoda te zaštita potrošača.

2.3.2. EGSO podržava odluku Komisije da kombinira već postojeće alate za potporu razvoju jedinstvenog tržišta s novim alatima (kao što su središnja informacijska točka za praktična pitanja s kojima se državni službenici u državama članicama susreću, platforme za razmjenu s državama članicama, primjerice platforma koja se koristi za direktive o javnoj nabavi, i poboljšani pristup informacijama o pravilima i zahtjevima za korisnike putem jedinstvenog digitalnog pristupnika).

<sup>(6)</sup> COM(2020) 102 final.

<sup>(7)</sup> Vidjeti SL C 43, 15.2.2012., str. 14. i ostala gore navedena mišljenja.

<sup>(8)</sup> Vidjeti priloženi popis.

<sup>(9)</sup> EGSO je izradio nekoliko mišljenja o tom pitanju, uključujući: SL C 309, 16.12.2006., str.1., SL C 324, 30.12.2006., str. 1, SL C 162, 25.6.2008., str. 1., SL C 228, 22.9.2009., str. 40. i SL C 128, 18.5.2010., str. 97.

<sup>(10)</sup> COM(2016) 821 final.

2.3.3. EGSO preporučuje da Komisija uključi smjernice o sljedećim načelima:

- (a) supsidijarnost i „dvostruka supsidijarnost“;
- (b) uzajamno priznavanje;
- (c) inovacije i mjere opreza;
- (d) opći interes u pogledu određenih usluga (npr. bankarstva i osiguranja).

2.3.4. EGSO se slaže s odlukom da se posebna pozornost posveti javnoj nabavi. Administratorima i korisnicima sredstava EU-a mora se pomoći da poboljšaju svoje prakse javne nabave kako bi osigurali jednake uvjete i koristili javnu nabavu kao strateški alat za ostvarivanje ključnih ciljeva politike, kao što su načela kružnog gospodarstva.

### 3. O Komunikaciji „Utvrđivanje i uklanjanje prepreka na jedinstvenom tržištu” (COM (2020) 93 final) – INT/908

#### 3.1. Prepreke na jedinstvenom tržištu

3.1.1. Komunikacija Komisije o utvrđivanju i uklanjanju prepreka na jedinstvenom tržištu usmjerena je na 13 glavnih prepreka i pokazuje da one nisu samo regulatorne ili administrativne, nego i praktične. Poduzeća i potrošači koji posluju u EU-u često se istodobno suočavaju s nekoliko ograničenja. To se posebno odnosi na mala i srednja poduzeća (MSP-ove), stručnjake i potrošače.

3.1.2. Kako bi se predložila moguća rješenja na razini EU-a i država članica, u Komunikaciji se utvrđuje pet glavnih uzroka: regulatorne odluke na nacionalnoj razini i razini EU-a, prijenos, provedba i izvršenje zakonodavstva; administrativni kapaciteti i prakse u državama članicama; opće poslovno i potrošačko okruženje; temeljni uzroci koji nisu povezani s javnim poretom, kao što su jezik i kultura.

3.1.3. Ponekad se čini da države članice krše dogovorena pravila jedinstvenog tržišta ili stvaraju i toleriraju prepreke u nacionalnom pravu s ciljem stvaranja dodatne zaštite na svojem tržištu i ostvarivanja prednosti za nacionalna poduzeća.

#### 3.2. Opće napomene

3.2.1. EGSO konstatira da su u Komunikaciji Komisije utvrđene glavne preostale prepreke stvarnom jedinstvenom tržištu. Te prepreke nisu samo regulatorne ili administrativne, nego i praktične, što znači da se poduzeća i potrošači koji posluju u EU-u često istodobno suočavaju s nekoliko ograničenja. To posebno negativno utječe na MSP-ove i slobodne djelatnosti.

3.2.2. EGSO smatra da učinkovita strategija provedbe mora: 1) temeljiti se na snažnom partnerstvu koje uključuje sve dionike; 2) omogućiti veću suradnju na europskoj razini među postojećim provedbenim mrežama kako bi se osiguralo da se rješavaju slučajevi povrede i složeni problemi koji istodobno utječu na nekoliko sektora; 3) razviti strategije i omogućiti sredstva kako bi se učinkovito rješavale dalekosežne povrede pravila EU-a pri kojima se mogu poduzeti jedinstvene provedbene mjere kako bi se zaštitili svi dionici i osigurala transnacionalna provedba zakona; 4) iskoristiti potencijal novih tehnologija za promicanje učinkovitijih provedbenih mjera i bližeg nadzora tržišta.

3.2.3. EGSO smatra da je nedovoljna ili neodgovarajuća primjena pravila EU-a predugo bila slaba točka prava EU-a, što znači da se mnogi slučajevi prijevare i nezakonitih praksi nisu rješavali. Čvrsta provedba prava EU-a ključna je za izgradnju povjerenja potrošača i osiguravanje da poduzeća, zaposlenici i potrošači u potpunosti iskoriste potencijal jedinstvenog tržišta.

3.2.4. Šteta prouzrokovana krizom prouzrokovanom COVID-om 19 na jedinstvenom tržištu povećat će štetu prouzrokovanu povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz EU-a. To bi moglo značiti da će se nakon završetka pandemije povećati razlike među državama članicama EU-a u pogledu gospodarskog razvoja, socijalnih jamstava i razine blagostanja, što će imati posljedice za jedinstveno tržište i njegov razvoj.



3.2.5. EGSO smatra da bi trenutačna situacija jedinstveno tržište mogla svesti na puku zonu slobodne trgovine – ne na prirodan rezultat nadnacionalnog političkog projekta, već samo na najmanji zajednički nazivnik nacionalnih interesa država.

3.2.6. EGSO stoga poziva europske institucije i organizacije civilnog društva da jasno informiraju europske građane o ograničenjima jedinstvenog tržišta kako bi stekli realističnu predodžbu o tome što zaista mogu očekivati od njegovog ostvarenja i izvršenja. Zbog toga je važno ne nametati ni mjere koje bi mogle biti suvišne i neopravdane i koje zapravo samo stvaraju prepreke poslovanju poduzeća, osobito MSP-ova <sup>(11)</sup>, uključujući slobodna zanimanja, ni potpuno usklađivanje, koje nije moguće opravdati s obzirom na to da druga načela, primjerice prava potrošača i zaštita potrošača, moraju imati prednost. Jedinstveno tržište mora odražavati načelo snage u raznolikosti, koje bi, uz usklađivanje, trebalo biti ključno u europskoj politici.

3.2.7. Normizacija ima važnu ulogu u okviru „novog pristupa” i ne primjenjuje se samo na proizvode, već i na usluge.

3.2.8. Dugoročni plan poput onoga koji je izradila Komisija za uklanjanje preostalih prepreka ambiciozan je i hvalevrijedan pothvat, ali mora biti popraćen znatnim ulaganjima u postupke informiranja, upozoravanja, učenja, osposobljavanja, integracije i normizacije.

### 3.3. Socijalna dimenzija jedinstvenog tržišta

3.3.1. EGSO ponovno poziva Komisiju da uzme u obzir socijalnu dimenziju EU-a kako bi se promicalo stvaranje kvalitetnih i korisnih radnih mjesta, unapređivala prekogranična mobilnost, poboljšali kapaciteti i vještine te povećala ulaganja u MSP-ove koji smatraju da su posebno ograničeni pravilima koja nameće EU i koji imaju najmanje koristi od trenutačnog stanja. EGSO stoga pozdravlja usvajanje strategije za MSP-ove i održivu i digitalnu Europu.

3.3.2. EGSO smatra da su pravila za jedinstveno tržište korisna samo u mjeri u kojoj doprinose razvoju zdravog socijalnog tržišnog gospodarstva čiji je cilj sprečavanje siromaštva, nejednakosti, diskriminacije i socijalne isključenosti, s posebnim naglaskom na osiguravanju položaja mladih u društvu.

3.3.3. Mala i srednja poduzeća i zaposlenici imaju snažan osjećaj da su upravo oni najteže pogođeni gospodarskom krizom, uvođenjem eura, a sada i vrlo ozbiljnom pandemijom koja je europsko gospodarstvo gurnula u recesiju. To znači da svaka mjera kojom se podupire jedinstveno europsko tržište mora podrazumijevati jednostavniju, izravniju i učinkovitiju komunikaciju, manje birokracije i pravila koja svi razumiju.

3.3.4. EGSO također poziva da se u buduće mjere za zeleno gospodarstvo i akcijski plan Komisije za jedinstveno tržište uključe pravila o sektoru socijalne ekonomije kako bi se zajamčili jednaki uvjeti za poduzeća socijalne ekonomije i promicao razvoj tog sektora.

3.3.5. Potpora mladim poduzetnicima i inovativnim proizvodima i uslugama ključan je aspekt programa za ostvarenje jedinstvenog tržišta. EGSO podržava odluku o podržavanju novih poslovnih modela, odnosno kružnog gospodarstva, naprednih tehnologija, niskougličnih i resursno učinkovitih rješenja te drugih inicijativa namijenjenih, primjerice, promicanju međunarodne dimenzije poduzeća, privlačenju talenata i poboljšanju vještina osoblja.

3.3.6. EGSO se slaže da treba podupirati mala i srednja poduzeća koja ulažu u digitalne projekte. Projekti bi također trebali biti osmišljeni tako da od njih imaju koristi poduzeća, potrošači i civilno društvo u cjelini.

### 3.4. Posebne napomene

3.4.1. EGSO naglašava poteškoće s kojima se suočavaju europska poduzeća kada se na globalnim tržištima natječu s oligopolima ili monopolima koji su u određenim slučajevima u državnom vlasništvu. Primjeri uključuju željezničku industriju, zračni prijevoz i vjetroelektrane, gdje se europska poduzeća suočavaju s nemilosrdnom konkurencijom (poduzeća iz trećih zemalja, osobito Kine).

<sup>(11)</sup> SL C 376, 22.12.2011., str. 51.

3.4.2. EGSO podupire Komisiju u njezinoj borbi za osiguravanje sukladnosti proizvoda internetskih platformi kako se nezakoniti i nesigurni proizvodi ne bi plasirali na tržište. Naglašava važnost svake pojedinačne mjere osmišljene kako bi se provjerila usklađenost proizvoda koji se prodaju na internetskim platformama i kako bi se pokušala osigurati sigurnost proizvoda u globalnom internetskom lancu opskrbe.

3.4.3. Međutim, EGSO preporučuje Komisiji da u okviru tog postupka razmotri i pitanja kao što su umjetna inteligencija, komercijalna komunikacija, marketing i oglašavanje, pravna i ugovorna jamstva u prodaji robe i usluga te posebne odredbe za provedbu i izvršenje unutarnjeg tržišta u bankarskom sektoru i sektoru osiguranja.

Bruxelles, 16. srpnja 2020.

*Predsjednik*  
*Europskog gospodarskog i socijalnog odbora*  
Luca JAHIER

---